

ЩО ОЗНАЧАЄ **РЕЖИМ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ** **ТА ПІДВИЩЕНОЇ ГОТОВНОСТІ**

Кодекс цивільного захисту України визначає надзвичайну ситуацію як обстановку на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, що характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності.

Підставами для тимчасового введення в Україні або в межах конкретної її території для єдиної державної системи цивільного захисту

РЕЖИМУ ПІДВИЩЕНОЇ ГОТОВНОСТІ Є:

- на державному рівні - загроза виникнення надзвичайної ситуації державного рівня;
- на регіональному рівні - загроза виникнення надзвичайної ситуації регіонального рівня;
- на місцевому рівні - загроза виникнення надзвичайної ситуації місцевого рівня.

РЕЖИМУ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ Є:

- на державному рівні - загроза виникнення надзвичайної ситуації, що класифікується як ситуація державного рівня;
- на регіональному рівні - загроза виникнення надзвичайної ситуації, що класифікується як ситуація регіонального рівня;
- на місцевому рівні - загроза виникнення надзвичайної ситуації, що класифікується як ситуація місцевого рівня.

Рівень надзвичайної ситуації визначається відповідно до Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 року № 368 (Офіційний вісник України, 2004р., №12, ст. 740; 2009 р., № 24, ст. 800; 2013 р., № 41, ст. 1477).

Залежно від масштабів і особливостей надзвичайної ситуації єдина державна система, якою керує Кабінет Міністрів, може функціонувати в чотирьох режимах:

1. Повсякденного функціонування;
2. Підвищеної готовності;

3. Надзвичайної ситуації;
4. Надзвичайного стану.

У разі введення на певній території режиму надзвичайної ситуації в державі створюється Державна комісія з надзвичайної ситуації. На місцях створюються регіональні комісії з надзвичайних ситуацій.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 11 від 9 січня 2014 року "Про єдину державну систему цивільного захисту" **основними завданнями, що виконуються єдиною державною системою цивільного захисту є:**

у режимі надзвичайної ситуації:

1. Здійснення оповіщення органів управління та сил цивільного захисту, а також населення про виникнення надзвичайної ситуації та інформування його про дії в умовах такої ситуації;
2. Призначення керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та утворення у разі потреби спеціальної комісії з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;
3. Визначення зони надзвичайної ситуації;
4. Здійснення постійного прогнозування зони можливого поширення надзвичайної ситуації та масштабів можливих наслідків;
5. Організація робіт з локалізації і ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, залучення для цього необхідних сил та засобів;
6. Організація та здійснення заходів щодо життєзабезпечення постраждалого населення;
7. Організація та здійснення (у разі потреби) евакуаційних заходів;
8. Організація і здійснення радіаційного, хімічного, біологічного, інженерного та медичного захисту населення і територій від наслідків надзвичайної ситуації;
9. Здійснення безперервного контролю за розвитком надзвичайної ситуації та обстановкою на аварійних об'єктах і прилеглих до них територіях;
10. Інформування органів управління цивільного захисту та населення про розвиток надзвичайної ситуації та заходи, що здійснюються.

у режимі підвищеної готовності:

1. Здійснення оповіщення органів управління та сил цивільного захисту, а також населення про загрозу виникнення надзвичайної ситуації та інформування його про дії у можливій зоні надзвичайної ситуації;
2. Формування оперативних груп для виявлення причин погіршення обстановки та підготовки пропозицій щодо її нормалізації;
3. Посилення спостереження та контролю за гідрометеорологічною обстановкою, ситуацією на потенційно небезпечних об'єктах підвищеної небезпеки та/або за його межами, території, на якій існує загроза виникнення геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів, а також здійснення постійного прогнозування можливості виникнення надзвичайних ситуацій та їх масштабів;
4. Уточнення (у разі потреби) планів реагування на надзвичайні ситуації, здійснення заходів щодо запобігання їх виникненню;
5. Уточнення та здійснення заходів щодо захисту населення і територій від можливих надзвичайних ситуацій;
6. Приведення у готовність наявних сил і засобів цивільного захисту, залучення у разі потреби додаткових сил і засобів.

ЩО ТАКЕ НАДЗВИЧАЙНИЙ СТАН?

Закон України "Про правовий режим надзвичайного стану" визначає надзвичайний стан як особливий правовий режим, який може тимчасово вводитися в Україні чи в окремих її місцевостях при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру не нижче загальнодержавного рівня, що призвели чи можуть призвести до людських і матеріальних втрат, створюють загрозу життю і здоров'ю громадян, або при спробі захоплення державної влади чи зміни конституційного ладу України шляхом насильства і передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню та органам місцевого самоврядування відповідно до цього Закону повноважень, необхідних для відвернення загрози та забезпечення безпеки і здоров'я громадян, нормального функціонування національної економіки, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, захисту конституційного ладу, а також допускає тимчасове, обумовлене загрозою, обмеження у здійсненні конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень.

В ЯКИХ ВИПАДКАХ ВВОДИТЬСЯ НАДЗВИЧАЙНИЙ СТАН?

Надзвичайний стан вводиться лише за наявності реальної загрози безпеці громадян або конституційному ладу, усунення якої іншими способами неможливо.

Надзвичайний стан може бути введений в разі:

- виникнення особливо тяжких надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру (стихійного лиха, катастроф, особливо великих пожеж,

застосування засобів ураження, пандемії, тощо), що створюють загрозу життю і здоров'ю значних верств населення;

- здійснення масових терористичних актів, що супроводжуються загибеллю людей чи руйнуванням особливо важливих об'єктів життєзабезпечення;

- виникнення міжнаціональних і міжконфесійних конфліктів, блокування або захоплення окремих особливо важливих об'єктів або місцевостей, що загрожує безпеці громадян і порушує нормальну діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

- виникнення масових безпорядків, що супроводжуються насильством над громадянами, обмежують їх права і свободи;

- спроби захоплення державної влади чи зміни конституційного ладу України шляхом насильства;

- масового переходу державного кордону з території суміжних держав;

- необхідності відновлення конституційного правопорядку і діяльності органів державної влади.

КИМ І НА ЯКИЙ ТЕРМІН ВВОДИТЬСЯ?

Надзвичайний стан в Україні або в окремих її місцевостях вводиться Указом Президента України, який підлягає затвердженню Верховною Радою України протягом двох днів з моменту звернення Президента України. Надзвичайний стан в Україні може бути введено на строк не менше 30 діб і не більше 60 діб в окремих її місцевостях.

У разі необхідності надзвичайний стан може бути продовжений Президентом України, але не більше ніж на 30 діб. Указ Президента України про продовження дії надзвичайного стану набирає чинності після його затвердження Верховною Радою України.

ЩО ПЕРЕДБАЧАЄ?

Введення надзвичайного стану може передбачати введення наступних заходів:

1. Встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду, а також обмеження свободи пересування по території, де вводиться надзвичайний стан;

2. Обмеження руху транспортних засобів і їх огляд;

3. Посилення охорони громадського порядку та об'єктів, що забезпечують життєдіяльність населення та народного господарства;

4. Заборона проведення масових заходів, крім заходів, заборона на проведення яких встановлюється судом;

5. Заборона страйків;

6. Примусове відчуження або вилучення майна у юридичних та фізичних осіб.

В якості додаткових заходів допускаються: тимчасова евакуація людей з місць, небезпечних для проживання, встановлення карантину та проведення інших обов'язкових санітарних і протиепідемічних заходів; запровадження особливого порядку розподілу продуктів харчування і предметів першої необхідності; зміна режиму роботи підприємств, переорієнтація їх на виробництво необхідної в умовах надзвичайного стану продукції; введення комендантської години; перевірка документів у громадян, а в необхідних випадках - проведення особистого огляду, огляду речей, транспортних засобів, багажу і вантажів, службових приміщень та житла громадян.

ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНІ І ПІДОЗРІ ПРЕДМЕТИ

ОЗНАКИ ПІДОЗРІЛИХ ПРЕДМЕТІВ:

- Залишені без нагляду предмети (коробки, пакети та ін.), які не повинні знаходитися в цих місцях.
- Кабелі, пляшки, інші ємності, з яких відчувається запах бензину, газу та інших нафтопродуктів.
- Коробки, в які вмонтовані лампочки, перемикачі або дроти.
- Предмети, на яких закріплені радіотелефони, пейджери, годинники та інші аналогічні предмети.

Гранати

Мінімальна безпечна відстань для евакуації - 200 м

Міни

Мінімальна безпечна відстань для евакуації:

- протипіхотні - 100 м
- калібр 81 - 300 м
- протитанкові - 150 м

Саморобний вибуховий пристрій

Мінімальна безпечна відстань для евакуації - 200 м

Газові балони

Мінімальна безпечна відстань для евакуації - 100 м

Артилерійські боеприпаси

Мінімальна безпечна відстань для евакуації - 500 - 1200 м

Дипломат

Мінімальна безпечна відстань для евакуації - 500 м

Коробка 300x200x150

Мінімальна безпечна відстань для евакуації - 350 м

Пакет 100x200

Мінімальна безпечна відстань для евакуації - 300 м

УВАГА!

У випадку знаходження вибухонебезпечних предметів (авіаційних бомб, снарядів, мін, гранат, патронів тощо або незнайомих предметів) необхідно:

- Позначити місце знаходження вибухонебезпечного предмета, огородити його, встановити добру видимий орієнтир, вивісити прапорець червоного кольору, якщо є можливість, встановити охорону.
- Негайно повідомити у відділовий комісаріат, міліцію, управління (відділ) з питань надзвичайних ситуацій, місцевий штаб цивільної оборони або поряд розташовану військову частину.
- Неповідомлені вказати місце знаходження вибухонебезпечного предмета, час його виявлення, спосіб прізвище, адресу, телефон. Вказати, де можна отримати додаткову інформацію.

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ У РАЗІ ЗАХОПЛЕННЯ ЗАРУЧНИКОМ

ЩО РОБИТИ?

- встановити контакт;
- пересуватися обчично;
- бути ввічливим;
- бути насторожі;
- зберігати особисту гідність;
- перейти на «ти»;
- попросити дати їжу і воду;
- бути уважним слухачем;
- зберігати почуття гумору;
- діяти за інструкцією захоплювача;
- бути готовим до несподіваного повороту ситуації.

ЩО НЕ РОБИТИ?

- впадати в паніку;
- робити приховані рухи;
- давати обіцянки, які ви не можете виконати;
- провокувати вашого захоплювача;
- намагатися натиснути на захоплювача;
- втручатися в переговори;
- переривати захоплювача;
- бути емоційним;
- повертатися спиною до захоплювача.

ДІЇ У РАЗІ ВІЯВЛЕННЯ ПІДОЗРІЛИХ І ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ

ЯКЩО ВИ ПОВАЧИЛИ ПІДОЗРІЛИЙ ПРЕДМЕТ НА ВУЛИЦІ:

- зателефонуйте на номер ритуальної служби «101» або СДХ, відділення міліції;
- попередьте перехожих про можливу небезпеку;
- очікуючи на прибуття ритуальників, огордіть чимось небезпечне місце та відійдіть від знахідки на безпечну відстань (100 м);
- для огороження скористайтеся будь-якими підручними матеріалами: гілками, мотузками, шматками тканини, камінням тощо.

КАТЕГОРИЧНО ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

- чіпати чи переміщувати підозрілий предмет та інші предмети, що знаходяться поряд із ним;
- заливати його рідинами, засипати ґрунтом або чимось його накривати;
- вмикати поблизу знайденого предмета електро-, радіоапаратуру, переговорні пристрої чи радіо;
- торкатися підозрілого предмета, здійснювати на нього звуковий, світловий, тепловий чи механічний вплив.

ЯК РОЗПІЗНАВАТИ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНІ ПРЕДМЕТИ (характерні ознаки ВВП):

- предмети є незнайомими або незвичними для цієї обстановки чи території;
- на предметі встановлені антени, вмонтовані годинникові механізми чи від них відходить проводи.

ПЕРЕБУВАЮЧИ В ГРОМАДСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ:

- звертайте увагу на залишені кимось сумки, портфелі, згортки, іграшки чи інші предмети, у яких можуть знаходитися саморобні вибухові пристрої;
- негайно за допомогою кнопки виклику водія, переговорного пристрою чи іншим способом повідомте про знахідку водія транспортного засобу або будь-якого правоохоронця;
- у жодному разі не відкривайте знайдені пакети чи сумки, не торкайтеся до них і попередьте людей про можливу небезпеку.

ЯКЩО СТАВСЯ ВИБУХ:

- спробуйте заспокоїтися й з'ясувати ситуацію;
- не користуйтеся відкритим вогнем;
- зі зруйнованого приміщення виходьте обережно, не торкаючись пошкоджених конструкцій або оголених дротів;
- у разі задимлення захистіть органи дихання змоченою хусткою, шматком тканини чи рушником;
- у громадському транспорті насамперед виконуйте всі команди водія чи команди, які оголошують дистанційно.

